

A BOGARÁSZTÁRSADALOM AZ EMBERISÉG LELKIISMERETE – GASKÓ BÉLA SZERINT TÉNYLEG MELEGSZIK A KÁRPÁT-MEDENCE

A cincérek a kannás bort szeretik

A cincérek a kannás bort isszák, a lepkek inkább a sört. Ezt onnan lehet tudni, hogy alkoholos csapdákkal is dolgoznak azok a biológusok, akik a vidék legnagyobb bogárgyűjtőműhelyét gyarapítják hónapról hónapra Szegeden, a Móra Ferenc Múzeumban. Gaskó Béla szobájában kiderül, miért áldozik le a krump-libogár dicsősége, miért mi tehetünk arról, hogy a szűz az élő fába is beleköt. A globális felmelegedés pedig nyilván realitás – erről árulkodik a szalmacincér terjedése.

BAKOS ANDRÁS

Most melegszik a Kárpát-medence, vagy sem? Amire az éghajlattudósok hosszan és különféleképpen válaszolnának, azt a hengeres szalmacincér és a szalmacincér (henger nélkül) röviden intézi el: egyre nagyobb tömegben rajzik, már nálunk is, nem csak a mediterrán vidékeken. A hetvenes években errefelé még nagy ritkaságnak számított ez a két faj.

– Én Ásotthalmon fogtam az első párat a '80-as évek elején, nem hittem a szememnek, azért sem, mert előtte, a falu szélén két tevét is láttam kikötve, és ugye, ezek sem olyan gyakoriak errefelé – emlékezik Gaskó Béla biológus, bogarász, a Móra Ferenc Múzeum igazgatóhelyettese. – Aztán kiderült, hogy nem káprázott a szemem, cirkusz jött a faluba, a tevék oda tartoztak. A szalmacincérekéről is kiderült, hogy bizony azok, amiknek először látszóttak.

A XIX. századi amatőrök tapasztalatai

Honnan lehet tudni, hogy régen nem fojdultak elő ekkora

tömegben? Onnan, hogy Csongrád megyében már a XIX. században megszállott

→ Gaskó Béla: Úgy járhatunk, mint a kínaiak

A bogarak szempontjából nézve logikusnak tűnik egy csomó olyan jelenség is, amire egyébként nem találunk magyarázatot. A burgonyabogár például eredetileg nagyon ritka faj lenne a természetben, de mivel a tápnövényét természetjük, elszaporodott. Európában góccokban, nagyon intenzíven terjedt el, és a hetvenes években egész ültetvényeket tarolt le. Mára a természetnek köszönhetően egész sok rovarévfő faj pusztítja. Ha egyforma fából álló erdőket, tehát ültetvényeket telepítünk, a fák egy-egy helyen nem fejlődnek olyan jól, mint ahogy kellene. E monokultúrában pedig erőre kapnak a kártevők, és ilyenkor fordul elő, hogy a szűz például nemcsak a szárazba, hanem az élő fába is beleköt. Mi a megoldás? Igazi erdők kellene, és Gaskó szerint amit megtanulunk – a bogarakról is –, azt alkalmazzuk. Különbözően úgy járunk, mint a kis ügyes kínaiak, akik egyes vidékeken már maguk porozzák be a barackfákat, mert a vegyszerek kipusztították a méheket.

amatőrök gyűjtötték a rovarokat, és ilyet nem találtak. Pedig Szegeden nagyon jól rendszerezett és leírt kollektciók maradtak. Egy alapos bogárgyűjtőműhely nem csak magában érték: arról is hűségeen tudósítja az utókort, hogy a

gyűjtés időszakában hányszor állt az ember azon a vidéken a természettel.

A gyűjtés és rendszerezés egy időben megszakadt, így amikor Gaskó Béla 1974-ben a múzeumhoz került, alig akadt bogár, azok sem voltak fölcím-kézve. Az előbb maga, majd Tóth Lászlóval és Csehó Gáborral közösen kezdte újból gyarapítani a gyűjtőműhelyt, amely

Használ fénycsapdát, gyűjti a bogarat ernyővel, hálóval, a legérdekesebb mégis az alkoholos csapda. A múzeum kannás bort és sört vesz, bepakolnak az autóba, és a megfelelő helyekre egy ponton kifűrt nyakú flakont akasztanak, ezekbe bort öntenek. A lyuk nagyságával szelektálni is tudnak, olykor például akkora, hogy ne férjen bele a pompás virágbogár. A sört poharastul leássák a föld szintjére, sőt szórnak bele, hogy ne menjen tönkre. A siker annak köszönhető, hogy szegény bogarak úgy isznak, mint a kefekötő. A cincérek a boros flakonokban találják, abba persze sok légy is belepusztul, de a sörös pohár is fog jócskán még lepkeket is.

Hungarikumok a Tisza árterében

Mifelénk nagyon sokféle jószág kerül a csapdába, mert az Alföldnek ez a része – bár sokan egyhangúnak tartják – a bogarak szempontjából nagyon is változatos, szerethető élőhely. – Két flórajárás találkozik itt a Tisza árterében, amely ugyanolyan hungarikum, mint a szőregi rózsa – mondja Gaskó. – A Maros ártere pedig olyan faunakapu, amely az erdélyi hegyekkel köti össze ezt a vidéket. Néhány futrinkaalfaj területe idáig tart: eddig futnak. A mácsonyacincér is onnan vándorolt el idáig.

■ GASKÓ BÉLA A GYŰJTŐMŰHELY EGY RÉSZÉVEL. A BOGARAK ÉLETE SZEMPONTJÁBÓL NÉZVE SOK FURCSA JELENSÉG ÉRTHETŐVÉ VÁLIK A KUTATÓ SZÁMÁRA

Fotó: Segesvári Csaba

www.mobilszelessav.hu

mobilinternet
tokkal, vonóval

laptop + internet

0 Ft-ért elviheted

Mobil Internet 5 GB
dupla adatmennyiséggel
3 hónapig 0 Ft/hó
modem 0 Ft
kétéves hűségnyilatkozattal

pannon

Lenovo R61e
0 Ft kezdőrészlet
+24 x 4 990 Ft (THM 19,54%)
teljes ár: 99 990 Ft
kamat: 17,97%

Laptopajánlatunkat alábbi üzletünk kínálja: G-Com Hungary Kft., 6720 Szeged, Kárász u. 10.

Kedvezményes tarifa- és laptopajánlatunk 2008. 09. 02. és 11. 10. között vásárolt új, Mobil Internet 5 vagy 10 GB előfizetés és 2 éves hűségnyilatkozat aláírása esetén érvényes. Az ajánlat további részletei honlapunkon és üzleteinkben találhatóak. A részletfizetési lehetőséget a Credigen Bank Zrt. biztosítja a Pannon üzleteiben. A Credigen Bank a hitelbírálat jogát fenntartja. Ez a hirdetés a Bank részéről nem minősül nyilvános tájékoztatónak és ajánlatételnek. A hitelről részletes tájékoztatót az üzletekben elhelyezett hirdetőanyagok adnak. Akár 0% sajtóterheléssel is igényelhető, hitelösszeg: 20 000–200 000 Ft, futamidő: 12–36 hónap, kamat: 17,97%, kezelési költség: 0%. A referencia THM értéke a 41/1997./III.25./Korm.rendelet szerinti: 19,52% (200 000 Ft, 36 hó).

A 60 ÉVE SZÜLETETT BAKA ISTVÁNRA EMLÉKEZNEK

Üzenet Új-Huligániából

„Én itt vagyok – Üzenet Új-Huligániából” címmel idén is megrendezi a Baka István Alapítvány a Somogyi-könyvtárral közösen az 1995-ben elhunyt szegedi költőről elnevezett vers-, énekeltvers- és prózamondó versenyt.

MUNKATÁRSUNKTÓL

A versenyre középiskolás és felnőtt kategóriában nem hivatalos vers- és prózamondók jelentkezését várják. A versenyzőknek három művet kell megtanulniuk: Baka István egyik művét és egyik műfordítását, valamint egy verset vagy prózát az egyetemes magyar irodalomból. Jelentkezési határidő: október 1. A döntőt novem-

ber 22-én, Szegeden, a Somogyi-könyvtárban rendezik meg. Jelentkezni lehet levélben vagy e-mailben a név, életkor (iskola, felkészítő tanár), levelezési cím, telefon, e-mail cím feltüntetésével és a választott művek listájával. Cím: Baka István Alapítvány, 6723 Szeged, Molnár u. 4. vagy e-mail: baka-alapitvany@t-online.hu. Telefon: 62/630-286 vagy 635-281, mobil: 30/857-2218 és 20/254-1772.

A költő művei, műfordításai megtalálhatók a honlapján: www.baka.hu. Baka István idén lett volna 60 éves, ebből az alkalomból illusztráció- és fotópályázatot is hirdetnek középiskolások és felnőttek számára. A téma: a költő bármely

műve vagy műfordítása. Az illusztrációk technikájának és méretének megválasztásában az alkotóknak teljes szabadságot biztosítanak. A fotókat papíralapon vagy internetes kiállítás formájában, a honlap cím beküldésével is elfogadják. Díjak mindkét kategóriában: 20, 15 és 10 ezer forint.

A színvonalas munkákból a Somogyi-könyvtárban kiállítást rendeznek, amit a vers- és prózamondó verseny döntőjével egy időben nyitnak meg. A művek beérkezési határideje: november 11. Bővebb információk a pályázat részletes feltételei megtalálhatók az interneten: <http://www.baka.hu/calendar/110>.

BAKTÓBAN FOSZTOTTAK KI EGY CSALÁDOT

250 ezres nyomravezetői díjat tűztek ki a rablók fejére

A Csongrád megyei rendőrfőkapitány 250 ezer forintot ajánlott fel annak, aki segít lebuktatni az utóbbi évek egyik legbrutálisabb bűncselekményének, egy fegyveres rablásnak a tetteseit.

MUNKATÁRSUNKTÓL

Mint azt korábban megírtuk, június 19-én reggel Szeged egyik kertvárosában, Baktóban két álarcos, fegyveres férfi betört egy családi házba, és az otthon tartózkodó tulajdonosokat arra

kényszerítette, hogy adják át – a rendőrség adatai szerint otthon tartott – jelentős készpénzüket.

Az álarcos rablók könyörtelenek voltak: áldozataikat megkötözték, fegyvert fogtak rájuk, a férfit egy vascsővel összevissza verték, rugdosták, az asszony szájába pisztolycsövet dugtak. A házaspár férfi tagját súlyos, életveszélyes sérülésekkel szállították a Szegedi Tudományegyetem Traumatológiai Klinikájára, hosszú ideig, hetekig ápolták. Felesége könnyebb

sérülésekkel megúszta. Az asszony pár nappal az egyébként 20-25 perc alatt lezajló támadás után nyilatkozott lapunknak. Azt mondta, a rablók magyarnak beszéltek, de tájékozatlanságuk alapján még külföldiek is lehetnek.

A rendőrség kéri, hogy aki a tettesekről bármilyen információval rendelkezik, esetleg a rablás körülményeiről tud valamit, hívja a rendőrség 107-es, 112-es segélyhívószámát, vagy a 06-80/555-111-en a telefonon.